

Hizkuntzen Itunak Frantziako Konstituzioa urratzen duela dio Estatu Kontseiluak

Haritxelharrek agiria aldatzeko eskaera egin die Bayrou eta Lamassoure ministroei

Lutxi Fourcade / Baiona

MAASTRICHTKO akordioa izenpetu baino lehen, Frantses gobernuak aldatu zuen estatutaren Konstituzioa 1992an. Era berean, ingelesaren menerapen beldurrari buru egiteko, aukera paregabeaz baliatu zen gobernu frankofoniaren tokia sendotzeko Europa osoan. Izan ere, Konstituzioaren bigarren artikulua azpimarratzen zuen Frantzia laiko zela eta 'La Marseillaise' bere himnoa zela. Diputatuen aldatetaren ondorioz, frantses hizkuntzaren tokia berretsi zuen gobernuak azalduz «Errepublikaren hizkuntza frantsesa da». Berehala, hizkuntza guttiengo defendatzaileak oldartu ziren baina Michel Vauzelle Justizia ministroak adierazi zien hizkuntza guttiengoak ondare nazionalaren aberastasuna direla eta babes-tuko egingo direla.

Bost urten buruan, Estatuko Kontseiluak kontraesan ditu ministroaren hitzak adieraziz «Europako ituna izenpetzea Konstituzioaren aurka doa, frantsesa Errepublikaren hizkuntza baita eta hizkuntza guttiengoaren erabilpena justizia edo administrazio mailatan ezinezkoa baita». Estatuko Kontseiluaren iritzia gomendio baizik ez izan arren, traba handia litzateke Frantziak urrats bat egin dezala hizkuntza guttiengoaren ituna onartzeko.

Altabada, hizkuntza guttiengoaren ituna izenpetzea aspaldiko borroka da Frantziako Estatuan. Lehen urrats baikorra egin zuen Jacques Chirac Frantziako lehendakariak hizkuntza desberdinen alde agertuz 1996ko maiatzean Britainian. Alain Juppe lehen ministroak berretsi zituen Chiracen hitzak Korsikan uztailean eta esan zuen gobernuak eskatu ziola Estatu Kontseiluari ituna izenpetzearen aukera iker-tzea juridiko mailan. Geroztik, ez

Hilabeteko ixiltasunaren ondotik, Estatuko Kontseiluak jakinarazi du Europako Ituna izenpetzea Frantziako Konstituzioaren aurka zihoala. Jean Haritxelhar Euskaltzaindiako lehendakariak eta Jean Louis Hariñordoki Euskal Konfederaziokoak eskatu diete Lamassoure eta Bayrou ministroei Konstituzioa aldatzeko.

Euskarazko bideseinaleak, eta bidenabar, euskararen ofizialtasuna eskatzeko Irisarrin EHEk egindako protestaldia. EDURNE KOCH

zen berririk izan, abisu konfidentziala plazaratu arte.

Konstituzioa aldatzeko beharra • «Ituna izenpetzea Konstituzioaren aurka badao ere, aski da Konstituzioa aldatzea», adierazi zuten aho batez Jean Haritxelhar euskaltzainburuak eta Jean Louis Hariñordoki Euskal Konfederazioaren lehendakariak. Izan ere, ustekabe handirik piztu gabe, Kontseiluaren gomendioak bazterrak erabat inarrosi ditu. «Gauzak ez dira bukatzen abisu honekin eta hala nola aldatu

baitzuten bigarren artikulua, berri aldaz dezakete», azaldu zuen Haritxelharrek. Gauzak aurreratzeko, galdegin die Lamassoure eta Bayrou ministroei «biak euskararen alde agertzen baitira» egin dezaten beren ahal guztiak Konstituzioa eta batez ere bigarren artikulua aldatzeko. «Era berean, galdetzen diot Chiraci onar dezan eta bultzatzen duen Konstituzioaren aldatzea».

«Departamendu honetan badi-tugu bi ministro eta horiei dagokie zerbait egitea Konstitu-

zioaren aldatzeko», azpimarratu zuen Konfederazioaren lehendakariak. «Duela bost urte ukan zuten aski indar frantses hizkuntza beiratzeko; orai erakus dezatela beste hainbeste borondate hizkuntza guttiengoaren alde eta ukan dezatela eragin berdina berri ere Konstituzioa aldatzeko». Emandako aholkua benetako traba izanen zela gehitu zuen Hariñordokik, euskara salbatzekotan Ipar Euskal Herrian ofizialtasuna ardieste ezinbestekoa baita bere iritziz.

Eurobulegoan sorpresarik ez

ESTATUKO Kontseiluaren abisuak ez du inolako ustekaberik piztu Europako Hizkuntz Guttiengo Bulegoan, EGUNKARIARI Anne Marie Chapelain bulegoko ordezkariak adierazi dionez. «Egitura juridikoaren neutraltasuna zalantzan jartzen besterik ez du egiten, erabaki politikoa baita azken finean», azpimarratu zuen. Izan ere, bere ustez aipatutako argudioek ez dute inolako funtsik, «baina molde hobereana zen lehendakaria laguntzeko, justizia aitzikiatzat hartuz egoera bera mantentzeko».

Europako bulegoak protestaldi ugari egin zuen Frantziak pres-tatu zuen Konstituzioaren al-daketa 1992an. «Zuzenketak es-katu genituen hizkuntza gutien-goak kontuan hartzeko, baina erran ziguten ez genuela beldurra izateko arrazoirik eta ez zela inolako ondorioz izanen geroari buruz». Lau urteren buruan, Eu-

ropako bulegoak berriro lanari ekin dio legegarietara baliatu diren aholkuen aurka borroka-tzeko. «Estatuko Kontseiluaren abisua argi da baina frogatu be-harko dugu erabilitako argudioek ez dutela baliorik».

Alabaina, Chapelain baikorra da geroari begira eta ziur da egun batez Frantziak ituna izenpetuko duela. «Abisua ez da inolaz ere traba bat izanen gure hizkuntzen eskubideak aurreratzeko baizik eta harri bat gehiago hartu dugun bide luze eta dorpean». Zer nahi gisaz, arazoaren gakoak hizkuntza guttiengoaren defendatzaileen es-kuetan da bere iritziz eta mobili-zazioak bultzatu beharko direla borroka irabazteko. «4.000 lagun bildu ziren Kimperen 1994an itu-naren izenpetzea eskatzeko. Jendeak atxikimendu berezia erakusten diete hizkuntzei eta horrela soilik dira aurreratzeko gauzak». X

Hiesa XX. mendeko izurritea da, Bernardo Atxaga idazlearen ustez

«Ez du ordena soziala aldatzen, indartu egiten du»

Efe / Iruñea

HIESA XX. mendeko izurritea da, Bernardo Atxaga idazlearen ustez. «XX. mendeko izurritea da. Aurreko mendeetako izurriteen kontrako, honek ez baitu ordena soziala aldatzen, indartu egiten du. Peste atzerakoa da». Iruñeko Hiesaren Kontrako Batzorde Hiritarrak, Hiesari buruzko hausnarketak izenburupean antolatutako hitzaldian egin ditu adierazpenok Arxagak.

Kasu konkretuak aztertzearen alde agertu zen Atxaga. «Orokorrean hitzegitea ez dut gustoko, ez naiz fidatzen. Gaixotasunaren ikuspegi konkretua landu nahi dut. Gaixoa gertu dagoenean jakin dezakezu izurrite honek nola jokatzeko duen». Eguneroko errealitateari erantzun behar zaiola uste du Atxagak: «Norbaitek esaten baldin badisu Afganistaneko bizilagunekiko elkartasunez ari dela, harrotasunez ari dela pentsatu behar duzu, ez Afganistaneko herritarrekin dagoela. Konprometuzko eta errespetuzko jarrera bakarra dago: kalean, maila praktikoan eta eguneroko lanean». Hiesaren inguruko gizarte bazterketa «gaitza orokortzen denean» amaituko da Atxagaren ustez. X

Ardanzak «oreka puntuak» eskatu ditu telebista digitalari buruzko auzian

Efe / Bartzelona

EAE-KO lehendakariak, Jose Antonio Ardanaz, Espainiako telebista digitalaren buru izan nahi duten ekimen ezberdinen artean «oreka puntuak» bilatu behar direla iritziz herenegun Bartzelonan egindako adierazpenetan. Nolanahi ere, akordiorik ezean «monopolio pribatua baino monopolio publikoa nahiago» duela zehaztu zuen.

Ardanza harrituta agertu zen PSOE Prisa buru duen «monopolio pribatu bat defenditzen» ari delako batetik, eta bestetik, PP «kosta hala kosta» Telefonica eta Television Españolarekin «monopolio publikoa» defenditzen ari delako. EAEko lehendakariaren arabera, dena den, «ulertzeko da gainontzekoek Polan-cok -Prisako buruak- plataformaren % 51 edukitzeari ezezkoa eman izana».

Hala eta guztiz ere, datorren astelehenean Kongresuan EAJk zeinen alde egingo duen ez zuen argitu nahi izan Ardanaz. Etzi Gobernuak telebista digitalari buruz pres-tatutako lege-dekretua bozkatuko da Espainiako Parla-mentuan. X

BERMEOKO UDALA

ERROLDAREN ONARPENARI BURUZKO IRAGARKIA

1997ko Urtarrilaren 29. eguneko Dekretu bidez, Bermeoko Udaleko Alkate-udalburuak onartu dau:

LEHENENGOA:

1997. urtarileko ekitaldiari jagokan 1 eta 2. zenbakidun karguaz, MUSIKA ESKOLA eta UDAL AZOKA buruzko erroldak onartzea, Musika Eskolako: 1.109.124 pezetaz eta Udal Azokako: 531.106 pezetaz. Kobrantzako borondatezko Epealdia honako hau da:

Hasiera: 1997ko Otsailak 15.

Amaiera: 1997ko Apirilak 15.

BIGARRENA:

Kobrantza epealdia hasi baino hamabost egun lehenago hasiko da erroldak jendaurrean jartzeko hilabeteko epealdia. Udaletxean egongo dira errolda horiek aztergai, esandako epe horren barruan.

Erroldaren onarpena eta horren ondorioz egingo diren kitapenen aurka, Birjarpeneko Errekurtsoa jarri daiteke alkate-udalburuaren aurrean, errolda honek jendaurrean jartzeko epea amaitzen dan egunetik hasitako hilabetearen barruan.

KARGU ZENBAKIA:

1. ERREZIBO KOPURUA GUZTIRA: 184

KONTZERTUA: MUSIKA ESKOLA

EKITALDIA: 1997ko URTARRILA.

DIRUKOPURUA: 1.109.124

LEHENENGO ZERGADUNAREN IZENA: ABAROA GARCIA, IRATI.

AZKEN ZERGADUNAREN IZENA: ZULUETA VALTIERRA, AMAIA.

KARGU ZENBAKIA:

2. ERREZIBO KOPURUA GUZTIRA: 38

KONTZERTUA: UDAL AZOKA

EKITALDIA: 1997ko URTARRILA.

DIRUKOPURUA: 531.106

LEHENENGO ZERGADUNAREN IZENA: ABAROA ASTORKIZA, AINHOA.

AZKEN ZERGADUNAREN IZENA: ZUBIZARRETA ARBE, Mª PILAR.

Bermeon, 1997ko urtarrilak 31. ALKATEA.